

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Medjazzjoni>Medjazzjoni fil-pajjiżi tal-UE

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

I-Spanjol

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Swipe to change

Medjazzjoni fil-pajjiżi tal-UE**Spanja**

Wieħed mill-fenomeni li qed jaffettwaw l-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja fi Spanja f'dawn l-aħħar snin huwa ż-żieda fil-litigji, li qed thalli impatt fuq l-operat tagħha. Minħabba f'hekk Spanja qed tara kif issib modi alternattivi biex issivo t-tilwim b'mod iktar effikaċi mill-mudell preżenti. Il-medjazzjoni hija waħda minn dawn il-mezzi, flimkien mal-arbitraġġ u l-konċiljazzjoni.

Lil min tista' tikkuntattja?

Ara l-informazzjoni dwar kif issib medjatur fi Spanja.

F'liema qasam huwa ammissibbli jew l-iktar komuni r-rikors għall-medjazzjoni?

Il-Liġi 5/2012, tas-6 ta' Lulju, dwar il-medjazzjoni fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali, tittrasponi fil-Liġi Spanjola d-Direttiva 2008/52/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2008. Din il-Liġi tistabbilixxi qafas minimu għall-użu tal-medjazzjoni mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet adottati mill-Komunitajiet Awtonomi.

Il-medjazzjoni fl-ambitu soċjali

Il-medjazzjoni hija komuni hafna fit-tilwim industrijali. F'ċerti okkażjonijiet huwa obligatorju li tipprova l-medjazzjoni qabel ma tirrikorri għall-Qrati. It-tilwim kollettiv normalment ikun suġġetti għall-medjazzjoni, u f'ċerti Komunitajiet Awtonomi t-tilwim individwali jkun medjat ukoll.

Il-Komunitajiet Awtonomi għandhom korpi ta' medjazzjoni industrijali ddedikati għal dawn il-kwistjonijiet. Fil-livell statali s-Servizz Interkonfederali tal-Medjazzjoni u l-Arbitraġġ (SIMA), joffri servizz ta' medjazzjoni bla flus għal tilwim li ma jaqax fil-kompetenza tal-Komunitajiet Awtonomi.

Il-Liġi 36/2011, li tirregola l-ġurisdizzjoni soċjali, tintroduċi noveltà ġenwina billi tistabbilixxi norma ġenerali li kull talba trid tkun akkumpanjata minn ċertifikat li juri li l-ewwel ġiet ippruvata l-konċiljazzjoni u l-medjazzjoni quddiem is-servizz amministrattiv korrispondenti, jiġifieri s-Servizz tal-Medjazzjoni, l-Arbitraġġ u l-Konċiljazzjoni (SMAC) jew quddiem korpi bl-istess funzjonijiet b'konformità ma' Ftehim Kollettiv, għalkemm l-artikolu ta' warajh jelenka l-proċessi li huma eżenti minn dan ir-rekwiżit.

Il-Liġi 36/2011 ma tintroduċi biss ir-referenza espressa għall-medjazzjoni dwar il-konċiljazzjoni ta' qabel il-proċess, iżda anke ladarba l-proċedimenti jkunu bdew.

Il-medjazzjoni fl-ambitu ċivili u familjari

Il-Liġi 5/2012, dwar il-medjazzjoni fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali, tinkludi l-possibiltà li fis-seduta preliminari l-partijiet jiġu infurmati dwar il-possibiltà li jirrikorru għall-medjazzjoni biex jippruvaw isibu soluzzjoni għat-tilwima, inkluz, u skont is-suġġett tal-proċess, il-qorti tkun tista' tistieden lill-partijiet biex jippruvaw jilhq u ftehim li jtemm il-proċess u tippermetti li l-partijiet jitolbu s-sospensjoni tal-proċess biex jissottomettu ruħhom għall-medjazzjoni jew l-arbitraġġ. Il-Liġi 5/2012, implimentat bidla importanti f'dan il-qasam ġuridiku għax tintroduċi, fil-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili, referenza espressa għall-medjazzjoni bħala mezz mhux ġudizzjarju kif ittemm il-proċediment.

Fl-ordni ġuridiku Spanjol, il-proċess tal-medjazzjoni huwa strutturat l-iktar u jilhaq l-iżvilupp massimu tiegħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi tal-familja.

Fil-livell statali, il-Liġi 15/2005, tagħmel pass importanti 'l quddiem billi tqis il-medjazzjoni bħala mezz alternattiv volontarju għal soluzzjoni għal-litigji familjari u tiddikjara l-libertà bħala valur superjuri fl-ordni ġuridiku Spanjol u tipprevedi li l-partijiet jistgħu jitolbu xhin iridu lill-Imħallef biex jissospendi l-proċess ġudizzjarju biex jidhlu f'edjazzjoni familjari u jippruvaw jaslu għal soluzzjoni kunsenswali dwar is-suġġett tal-litigju.

Min-naħa l-oħra, il-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili stipula l-possibiltà li l-partijiet, bi qbil bejniethom, jitolbu s-sospensjoni tal-proċess biex jidhlu għall-medjazzjoni, imma ma tobbligax lill-imħallef jissospendi l-proċess mill-ewwel biex jirreferi lill-partijiet għal sessjoni informattiva, u lanqas ma tirrakkomanda li jsir hekk.

Is-servizzi ta' medjazzjoni familjari offruti jvarjaw hafna bejn id-diversi Komunitajiet Awtonomi, u anke fl-istess Komunità jista' jkun hemm differenzi bejn belt u oħra. F'xi Komunitajiet Awtonomi hija l-Komunità stess li toffri s-servizz (bħal pereżempju, il-Katalonja) filwaqt li f'oħrajn, huma l-awtoritajiet lokali li joffru s-servizzi ta' medjazzjoni familjari.

Il-Kunsill Ġenerali tal-Ġudikatura jappoġġa u jagħmel superviżjoni tal-inizjattivi ta' medjazzjoni fid-diversi Qrati u Tribunali ta' Spanja, sostnuti minn Komunitajiet Awtonomi, Universitajiet, Awtoritajiet Lokali jew Assoċjazzjonijiet.

Il-medjazzjoni fl-ambitu kriminali

Il-medjazzjoni fl-ambitu kriminali minn naħa għandha bħala għan, ir-riintegrazzjoni tal-aggressur, u min-naħa l-oħra l-kompens għall-vittma.

Fis-sistema ġudizzjarja għall-minuri (età bejn 14 u 18-il sena) il-medjazzjoni hija rregolata espressament bħala mezz ta' riedukazzjoni tal-minuri. F'dan l-ambitu, il-medjazzjoni ssir minn skwadra ta' appoġġ għas-servizz responsabbli mill-Prosekuzzjoni ta' Minuri, għalkemm jista' jsir ukoll minn istituzzjonijiet tal-Komunitajiet Awtonomi u entitajiet oħrajn bħal Assoċjazzjonijiet.

Fl-ambitu tas-sistema ġudizzjarja għall-adulti, il-medjazzjoni mhix rregolata, għalkemm fil-prattika f'ċerti provinċi ssir, abbażi tal-kodiċi kriminali u tal-proċedura kriminali li jippermettu t-tnaqqis tal-piena billi wieħed ipatti għad-danni li jkun ikkaġuna, kif ukoll skont in-normi internazzjonali applikabbli.

Normalment, il-medjazzjoni ssir b'konnessjoni ma' delitti inqas serji, bħal żbalji, għalkemm tista' tkun possibbli wkoll għal delitti iktar serji jekk iċ-ċirkostanzi jkunu jippermettuha.

Fir-rigward tal-vjolenza domestika, il-Liġi Organika 1/2004 dwar miżuri ta' protezzjoni koprensivi kontra l-vjolenza domestika, stabbiliet il-projbizzjoni espressa tal-medjazzjoni meta jkun hemm vjolenza domestika. Minkejja dan, hemm dejjem iżjed nies li jiddefendu l-medjazzjoni f'dan il-qasam tal-ordni ġuridiku, minħabba li jkun aħjar li tqis il-kawzi b'mod individwali biex tara jekk il-medjazzjoni tkun xierqa għalihom. F'dan ir-rigward, il-Kunsill Ġenerali tal-Ġudikatura f'Rapport tal-2001 dwar il-Vjolenza Domestika fil-Familja, enfasisza l-adegwatezza li reati minuri jew reati li jinvolvu vjolenza domestika jkunu riferuti lill-Qrati Ċivili.

Il-Kunsill Ġenerali tal-Ġudikatura jappoġġa u jagħmel superviżjoni tal-inizjattivi ta' medjazzjoni fid-diversi Qrati Kriminali Lokali, Qrati Kriminali oħrajn u Qrati Provinċjali fi Spanja. S'issa, l-esperjenzi l-iktar importanti, fir-rigward ta' kwantità, saru fil-Katalonja u fil-Pajjiż Bask.

Il-medjazzjoni fl-ordni ġuridiku tad-dritt amministrattiv

Il-Liġi dwar id-Dritt Amministrattiv ma tikkontemplax espressament il-possibilità tal-użu ta' mezzi alternattivi biex tinsab soluzzjoni għat-tilwim, għalkemm lanqas ma teskludihom.

Fl-istess hin, din il-liġi tagħraf il-possibilità li l-istħarriġ tal-legalità tal-attivitajiet amministrattivi jsir b'mezzi ġudizzjarji komplementari oħrajn, biex tiġi evitata l-proliferazzjoni ta' rikorsi bla bżonn u toffri metodi inqas għaljin u inqas twal għas-soluzzjoni ta' għadd imdaqas ta' kunflitti.

Il-Portal tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja fih informazzjoni dwar l-organi ġudizzjarji li joffru servizzi ta' medjazzjoni intraġudizzjarji fid-dritt ċivili, kummerċjali, kriminali, soċjali u familjari, kif ukoll informazzjoni dwar id-diversi servizzi ta' medjazzjoni ekstraġudizzjarji li jkunu offruti permezz tad-diversi Kulleġġi u Assoċjazzjonijiet professjonali.

Hemm regoli speċifiċi li jridu jiġu segwiti?

B'mod ġenerali, il-medjazzjoni ssir minn terza persuna imparzjali li tkun marbuta li żżomm il-kunfidenzjalità.

Il-partijiet, assistiti mill-avukati tagħhom, jistgħu jiddeciedu li jippruvaw il-medjazzjoni u jinfurmaw lill-Qorti b'dan, jew jistgħu anke jkunu kkuntattjati mill-Qorti meta jitqies li l-kawża tista' tiġi solvuta bil-medjazzjoni.

Fl-ambitu kriminali normalment l-ewwel ma jiġi kkuntattjat ikun l-aggressur, u ladarba jagħti l-kunsens tiegħu tiġi kkuntattjata l-vittima biex tiġi ppruvata l-medjazzjoni.

Informazzjoni u taħriġ

Il-Liġi 5/2012 dwar il-medjazzjoni fil-qasam ċivili u kummerċjali, tistabbilixxi li l-medjatur irid ikollu grad universitarju ufficjali jew taħriġ professjonali avvanzat u taħriġ speċifiku biex jeżerċita l-medjazzjoni, li jkun kiseb billi jkun attenda wiehed mill-bosta korsijiet speċifiċi mogħtija minn istituzzjonijiet akkreditati għal dan, li jkunu validi għall-eżerċizzju tal-attività ta' medjatur f'kull parti tat-territorju nazzjonali.

Xi Komunitajiet Awtonomi jirreferu għat-taħriġ neċessarju biex wiehed isir medjatur fil-qasam tal-familja permezz tal-liġijiet u r-Regolamenti tagħhom għall-iżvilupp. B'mod ġenerali huwa meħtieġ li medjatur ikun gradwa minn Università, tal-inqas bi grad medju, u li barra minn hekk ikun f'arregġ speċifikament fil-medjazzjoni b'korsijiet li fil-biċċa l-kbira tagħhom ikunu Prattika b'durata ta' bejn 100 u 300 siegħa.

It-taħriġ speċifiku fil-medjazzjoni normalment ikun offrut minn Istituti Universitarji u Kulleġġi Professjonali, bħal dawk tal-Psikologi u tal-Avukati.

Kemm tiswa l-medjazzjoni?

B'mod ġenerali, il-medjazzjoni konnessa mal-Qorti tkun b'xejn.

Fl-ambitu tad-dritt industrijali, is-servizzi tal-Komunitajiet Awtonomi u s-SIMA huma b'xejn.

Fl-ambitu tad-dritt tal-familja, is-servizzi offruti mill-entitajiet li jikkollaboraw mat-Tribunal huma ġeneralment b'xejn. Fil-Katalonja, il-prezz tal-proċess tal-medjazzjoni għall-persuni li ma jgawdux mill-benefiċċju tal-ġustizzja b'xejn huwa rregolat.

Fl-ambitu tad-dritt kriminali, il-medjazzjoni offruta mill-istituzzjonijiet pubbliċi hija b'xejn.

Fil-każ ta' medjazzjoni ekstraġudizzjarja, il-partijiet huma liberi li jirrikorru għand medjatur u jħallsu l-onorari li jaqblu dwarhom liberament. Rigward il-ħlas għall-medjazzjoni, il-Liġi 5/2012 tgħid espressament li, sakemm il-partijiet ma jiftehmu mod ieħor, il-ħlas għall-medjazzjoni jinqasam b'mod ugwali bejn il-partijiet, sew jekk il-medjazzjoni twassal għal ftehim u sew jekk le.

Bl-għan li tincentiva s-soluzzjoni tal-litigi b'mezzi ekstraġudizzjarji, il-Liġi 10/2012 li tirregola ċerti tariffi fl-ambitu tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja u tal-istitut Nazzjonali tat-Tossikologija u x-Xjenza Forensika, tistabbilixxi tnaqqis fil-kwota tariffarja meta jkun hemm soluzzjoni ekstraġudizzjarja li tiffirka parti mill-ispejjeż tas-servizzi pprovduti.

Huwa possibbli li teżegwixxi ftehim miksub b'riżultat ta' medjazzjoni?

Il-Liġi 5/2012 tistabbilixxi li l-partijiet jistgħu jifformalizzaw bi skrittura pubblika, il-ftehim milħuq permezz ta' proċediment ta' medjazzjoni.

Meta l-eżekuzzjoni tal-ftehim mill-medjazzjoni tkun trid issir fi Stat ieħor, minbarra l-formalizzazzjoni bi skrittura pubblika, tkun neċessarja l-konformità mar-rekwiżiti li, skont il-każ, ikunu jeħtieġu l-ftehimiet internazzjonali li Spanja tkun aderiet magħhom u n-normi tal-Unjoni Ewropea.

Meta l-ftehim ikun intlaħaq bil-medjazzjoni wara li jkun diġà nbeda proċess ġudizzjarju, il-partijiet ikunu jistgħu jitolbu lill-qorti tapprova l-ftehim skont id-dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili.

Il-possibilità ta' eżekuzzjoni ta' ftehim bil-medjazzjoni jiddependi mill-grad ta' libertà ta' azzjoni mill-partijiet dwar is-sugġett li sar il-ftehim dwaru.

Ħoloq relatati

IS-SERVIZZ INTERKONFEDERALI TAL-MEDJAZZJONI U L-ARBITRAĠĠ TA' SPANJA

L-aħħar aġġornament: 11/06/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.